

Infrastruktuurin kohdistuvat investoinnit vuodelle 2023 selitysoasa**Maa-alueiden uushankinta ja maa-alueiden parannusinvestoinnit (1.700.000 €)
ja maa-alueiden myynnit (600.000 €)**

Määrärahaalla hankitaan raakamaata kaavoituksen tarpeisiin sekä parannetaan luovutettavia tontteja. Investointitulot muodostuvat maaomaisuuden, lähinnä tonttien, myynnistä. Ei vaikutusta käyttötalouteen.

Pää- ja kokoojakadut (2.925.000 €)

Kaupungin osallistuminen valtion tie- ja ratahankkeisiin edistää tie- ja rataverkon sekä kevyen liikenteen väylästön kehittymistä. Kaupunki osallistuu aluevaraussuunnitelmien ja tie- ja rakennussuunnitelmien kustannuksiin sekä rakentamiskustannuksiin erikseen sovittavilla maksuosuuksilla. Suunnitelmavalmiuden parantaminen edistää valtion hankkeiden toteutumista. Suunnitelmakaudelle ei ole osoitettu rahaa valtion tie- ja ratahankkeiden rakentamiseen infran investointisuunnitelmassa. Osallistumisesta päätetään erikseen. Tasoristeyksiä Pori-Mäntyluoto-Tahkoluoto radalla tullaan poistamaan vuosien 2023-24 aikana radan perusparantamisen yhteydessä. Suunnitelmakauden 2023-27 aikana saattaa käynnistyä myös Tiiliruukin eritasoliittymän tiesuunnitelman laatiminen ja investointisuunnitelmassa on varauduttu suunnittelukustannusten kaupungin rahoitusosuuteen.

Pää- ja kokoojakaduista suunnitellaan ja rakennetaan vuoden 2024 loppuun mennessä Pohjoisväylä, Pappilanpuistikko ja Koillistuulentie. Uusien koulujen sijoittuminen tulee oleellisesti vaikuttamaan väylien suunnitteluperusteisiin. Suunnittelussa huomioitavia asioita ovat mm. alikulkujen ja linja-autopysäkkien sijoittuminen. Pohjoisväylän rakentuminen edellyttää liikennejärjestelyjä myös mt2660:n (Vanha Vaasantie) ja Pohjoisväylän risteyksessä viimeistään vuonna 2025. Suunnitelmakauden loppupuolella 2023-25 esitetään rakennettavaksi pääkatuverkkoa Hyvelässä ja Kyläsaareissa sekä Ruosniementien oikaisua Liitostien ja Tormilaisentien risteysalueella.

Pohjoisväylän, Pappilanpuistikon ja Koillistuulentien kokonaiskustannusarvio on noin 5,1 M€ sisältäen suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset. Kustannukset kohdistuvat vuosille 2020-24.

Asunto- ja teollisuusalueiden kadut (2.020.000 €)

Asunto- ja teollisuusalueiden katuja suunnitellaan ja rakennetaan tonttutuotantoa varten. Niiden suunnittelu- ja rakentamisaikatauluun tulee vaikuttamaan oleellisesti tonttutuotannon ohjaus. Uudet asuntoalueet lisäävät käyttötalouden menoja kunnossapitoalueen kasvaessa.

Liikennejärjestelyt (560.000 €)

Investointirahalla suunnitellaan ja rakennetaan liikennejärjestelyjä, jotka mm. parantavat liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Hankkeet edistävät osaltaan usein myös esteettömyyttä ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Hankkeiden ohjelmointiin vaikuttavat palveluverkon ja elinkeinoelämän tarpeiden lisäksi liikenneonnettomuuksien kasaumapisteet. Porissa tapahtuu vuosittain yli 100 henkilövahinkoon johtanutta liikenneonnettomuutta, jotka aiheuttavat Porin kaupungille laskennallisesti vuosittain noin 8 miljoonan euron välittömät ja välilliset kustannukset. Onnettomuuksia ja niiden aiheuttamia kustannuksia voidaan vähentää liikenneturvallisuutta parantavilla investoinneilla. Investointisuunnitelmassa on varattu vuotuinen määräraha myös uuden tieliikennelain edellyttämiin muutoksiin. Isoimmat rakentamiskohteet vuonna 2023 ovat reaaliaikaisen pysäköintiopastuksen toteuttaminen keskustassa sekä liikennevaloja ohjaus- ja valvontajärjestelmän uusiminen.

Kevyen liikenteen väylät (100.000 €)

Investointirahalla suunnitellaan ja rakennetaan kevyen liikenteen väyliä, jotka osaltaan täydentävät olemassa olevaa kevyen liikenteen verkkoa. Lisäksi investointirahalla tehdään pieniä kevyen liikenteen järjestelyjä. Kevyen liikenteen investointien hyötykustannussuhde on yleensä erittäin hyvä, koska väylien rakentaminen mm. parantaa liikenneturvallisuutta ja vähentää koulukuljetustarvetta. Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden lisääminen tuo monia hyötyjä: asukkaat ovat terveempiä ja sairaanhoitomenot pienenevät, kaupunki on viihtyisämpi, liikenne sujuvampaa ja liikenteen kustannukset ja ympäristöhaitat vähenevät. 10 % kasvu jalan ja pyörällä tehdyissä matkoissa tuo laskennallisesti kaupungille vuosittain n. 3,4 M€n säästöt (terveysvaikutusten arviointi HEAT-laskentamenetelmällä). Vuonna 2023 keskitytään suunnitelmavalmiuden parantamiseen tulevia vuosia varten.

Katujen perusparantaminen (3.754.600 €)

Katujen perusparantaminen pidentää liikenneinfran elinkaarta ja hillitsee korjausvelan kasvua. Investointirahalla suunnitellaan ja toteutetaan erillisiä perusparannuskohteita ja hulevesisaneerauksia, katujen perusparantamista vesi-, viemäri- ja sähköverkon saneeraustöiden yhteydessä (yhteishankkeet) sekä kevyen

liikenteen väylien perusparannuskohteita. Katujen uudelleenpäällystyksiin on varattu 1,5 M€ vuosittain. Määrärahaalla uudelleenpäällystetään noin 15-20 km katuja ja jalankulku- ja pyöräteitä. Katuverkon perusparantaminen vähentää korjausvelkaa, alentaa kunnossapitokustannuksia sekä parantaa olemassa olevan verkoston käytettävyyttä ja turvallisuutta. Katujen perusparantaminen vähentää myös liikenteestä aiheutuvia ääri- ja meluhaittoja sekä parantaa kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä.

Vanhojen sorakatuja päällystäminen edellyttää, että kadun kantavuus on riittävä. Päällystettävät kohteet tarkentuvat kantavuusmittausten tulosten ja pitkän tähtäimen suunnitelmatyön (PTS) perusteella. Vanhojen sorakatuja päällystäminen alentaa kunnossapitokustannuksia ja vähentää katupölyä.

Vuonna 2019-2020 teetettiin Porin katujen kuntotarkastus ja korjausvelan määräytyminen. Laskennallinen korjausvelka on noin 27 M€ Korjausvelan kasvun pysäyttäminen edellyttäisi vähintään 4,5 M€n vuotuista katujen perusparantamiseen tarkoitettua määrärahaa.

Vuonna 2023 uudelleenpäällystysten lisäksi vanhoja sorakatuja pohjustetaan noin 1,2 km ja päällystetään noin 1,3 km sekä pohjustetaan ja päällystetään jalankulku- ja pyöräteitä noin 270 m. Näiden lisäksi määrärahaalla muun muassa kunnostetaan urheilukeskuksen alueen infraa, tehdään hulevesisaneerauksia sekä päivitetään perusparannettavien katujen vanhoja katusuunnitelmia tulevia vuosia varten.

Joukkoliikenne (70.000 €)

Investointirahan on tarkoitettu joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseen kuten pysäkkijärjestelyjen, sadekatosten ja kääntöpaikkojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Siltojen peruskorjaus (425.000 €)

Vuonna 2019 teetettiin kaupungin omistamien siltojen ja teräsputkirumpujen yleistarkastus. Sen pohjalta on teetetty erikoistarkastuksia ja korjaussuunnittelua tulevalle suunnittelukaudelle. Vuodelle 2023 on varattu muun muassa rahaa Impolan ylikulkusillan uuden sillan suunnitteluun sekä Rauman sillan aluevaraussuunnitelman laatimiseen.

Viheralueiden rakentaminen (700.000 €)

Viheralueilla on tärkeä merkitys kaupunkilaisten viihtyisyyteen ja mielikuvaan Porista kaupunkina. Tiivistävä kaupunkimainen rakenne tarvitsee yhtenäiset

viheralueet, sekä toiminnallisesti laadukkaita puistot. Ilmastonmuutoksen hillinnän, siihen sopeutumisen, sekä luonnon monimuotoisuuden vaalimisen kannalta viheralueilla on yhä merkittävämpi rooli.

Vihreän ympäristön merkitystä terveyteen on tutkittu paljon. Positiivisia vaikutuksia on havaittu kaiken ikäisillä. Vihreä ympäristö lisää viihtyisyyttä, alentaa stressiä, ylläpitää mielialaa ja elämänhalua, virkistää, elvyttää ja jopa parantaa. Lisäksi monilajinen viheralue edistää hyönteisten, lintujen ja eläinten elinmahdollisuuksia. Viheralueiden puut tarjoavat suojaa helteiseltä auringolta. Puiden varjostus suojaa myös kiinteistöä. Varjostus alentaa kesällä koneellisen ilmanvaihdon tarvetta, ja talvisin vähentää tuulisuuden tuomaa lämpöhävikkiä. Monilajinen ja -kerroksellinen puu- ja pensasvyöhyke tontin reunalla toimii melusuojana ja vaimentajana. Se vähentää myös liikenneympäristön epäpuhtauksien kulkeutumista kiinteistöille, ja parantaa näin ilmanlaatua sekä pihossa että sisätiloissa. Sen lisäksi, että viheralueet sitovat ilman epäpuhtauksia ja pienhiukkasia, ne antavat suojaa paahteelta, tasaavat lämpötilaeroja, tuottavat happea ja sitovat hiiltä. Ne haihduttavat myös maaperän vettä ja osaltaan auttavat hulevesien hallinnassa puhdistamalla, imeyttämällä ja suodattamalla. Hyvin rakennetut ja hoidetut viheralueet ovat myös yksi kaupungin vetovoimatekijöistä. Viheralueet luovat mielikuvaa kaupungista, joka hoitaa hyvin asiansa ja huolehtii asukkaistaan.

Viheralueiden rakentaminen –investoinnit pyrkii vastaamaan viheralueille asetettuihin odotuksiin ja haasteisiin parantamalla viheralueiksi kaavoitettujen alueiden käytettävyyttä. Tämä tapahtuu mm. rakentamalla puistoja leikkipaikkoineen ja parempikulkuisia polkuverkostoja, kuivattamalla ja tasaamalla alueita hoidettaviksi niityiksi ja tekemällä pienilmastoa parantavia metsäistutuksia. Investointimäärärahoja käytetään myös hoitoa helpottaviin rakentamisratkaisuihin, joilla tavoitellaan kunnossapitomäärärahojen parempaa riittävyyttä.

Muu toiminta ja erillishankkeet

Tulvasuojeluhankkeen puitesopimus (920.000 €, johon valtion rahoitusosuus 48 %)

Investointihankkeella toteutetaan pääosin Harjunpäänjoen alaosan ja Sunniemen vesitaloushankkeen edellyttämiä suunnittelu- ja rakentamistöitä. Hankkeeseen liittyvät katujärjestelyt toteutetaan Liikenneväylien kohdasta Asunto- ja teollisuusalueiden kadut. Aikatauluun vaikuttavat kaavoitusprosessin, vesilain mukaisen luvan ja maankäyttösopimusten neuvottelujen aikataulut.

Harjunpäänjoen alaosan ja Sunniemen vesitaloushankkeen tulvasuojelun osuus on noin 5 M€, johon valtionosuus on 48 %. Tämän lisäksi alueen muun infran (katujen, hulevesien hallinnan ja sillan) kustannusarvio on noin 10,4 M€. Hankkeen

suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset kohdistuvat tämänhetkisen arvion mukaan vuosille 2023-28.

Vuosina 2021-23 toteutetaan Isojoenrannan patojen peruskorjaus, jonka suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 600 000-700 000€

Maanläjitysalue (20.000 €)

Pienvenesatamat ja -väylät (800.000 €)

Vuoden 2019 aikana valmistui pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) kaupungin pienvenelaitureiden kunnosta. Tätä suunnitelmaa noudatetaan vuonna 2023 pienvenelaitureihin liittyvissä investoinneissa.

Katuvalaistuksen saneeraus (1.700.000 €)

Katuvalaistuksen LED-vaihtoprojektiin on varattu 1M€ ja muihin katuvalosaneerauksiin 700 000 € LED-valaistukseen siirtyminen alentaa merkittävästi katuvalaistuksen energiakulutusta.

EU-hankkeet ja erillisprojektit (260.000 €)

Määräraha on varattu erinäisiin vuoden aikana esiin tuleviin hankkeisiin. Vuodelle 2023 on varattu rahaa muun muassa Tiimanninnokan rannan paalutukseen.

Kävelykadun suunnittelu (100.000 €)

Määräraha on varattu kävelykadun kehittämisen suunnitteluun ja toteutukseen.

Jokikeskus (5.200.000 €)

Vuosien 2017 ja 2018 aikana peruskorjattiin etelärannan rantamuuri ja kenttäalue Porin sillalta Cafe-Jazzin rakennukseen asti. Jokikeskuksen toinen vaihe vajaan 300 metrin matkalta Cafe-Jazzin rakennuksen itäpäädyistä Taavisillalle toteutetaan vuosina 2022-2023. Toteutussuunnittelu on tehty vuonna 2012 hyväksytyn Jokikeskushankkeen suunnittelukilpailun periaatteita noudattaen. Suunnitelman mukaan jokeen rakennetaan uudet rantalaiturit alatasanteineen. Laiturien tausta-alue rakennetaan uudelleen eli vaihdetaan rakennekerrokset, varustetaan alue teknisillä järjestelmillä (vesi, viemärit ja sähkö sekä valaistus), uudistetaan kenttäpinnat ensimmäisen vaiheen mukaisiksi (graniittikiveys) sekä varustetaan

alue istutuksin, penkein ym. varustein. Alue mahdollistaa tapahtumien järjestämisen korkeatasoisessa paikassa sekä edistää matkailua ja porilaisten hyvinvointia.

Toisen vaiheen toteutusurakka on kilpailutettu ja sen rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset ovat noin 7,2 M€ kohdistuen vuosille 2022-23. Kolmannen vaiheen toteutussuunnittelu on ohjelmoitu vuosille 2024-25.

Jokikeskushankkeelle on myönnetty kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma - valtionavustusta 2.329.000 €

Kaupunginhallitus on 12.3.20212 hyväksynyt kilpailuehdotus Birdyn Jokikeskuksen jatkosuunnittelun pohjaksi. Kaupunginhallitus on 11.3.2013 hyväksynyt Jokikeskuksen yleissuunnitelman.

Liikuntapaikat (565.600 €)

Määräraha on varattu liikuntapaikkojen pysäköinti- ja liikennejärjestelyjen, aitojen, kuntoilulaitteiden sekä muiden vastaavien järjestelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Investoinneilla parannetaan liikuntapaikkojen turvallisuutta ja käytettävyyttä. Isoin yksittäinen kohde on Maauimalan aidan uusiminen.

Kaupunkikehityskohteet (580.000 €)

Määräraha on varattu kaupunkikehityksen kärkikohteiden suunnitelmien ja toteutusten edistämiseen. Peittoon, Honkaluodon ja Luotsinmäki – Perkon alueilla edistetään uusien teollisuusalueiden ja -tonttien muodostumista sekä liikennejärjestelyjen suunnittelua. Isosanta – Aittaluodon alueella valmistaudutaan Konepajanrannan alueen kehittämiseen liikennejärjestelyjen osalta. Kaupunkikeskustan osalta varaudutaan keskustan liikenneverkkosuunnitelman ja kauppatorin yleissuunnitelman edistämiseen. Kaupunkikehityskohteista on tarkemmin kerrottu talousarvion elinvoimaosiossa.

Ajoneuvojen hankinta (900.000 €)

Elokuun alussa 2021 voimaan tullut laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista velvoittaa uusissa hankinnoissa kuntia ja valtiota hankkimaan tietyn osuuden ympäristöystävällisiä ajoneuvoja. Velvoitteet on jaettu kahdelle hankinta-ajanjaksolle; Ensimmäisellä hankinta-ajanjaksolla 2.8.2021-31.12.2025 ympäristöystävälliseksi henkilöautoksi ja kevyeksi hyötyajoneuvoksi katsotaan enintään 50 CO₂ g /km päästöinen ajoneuvo eli lataushybridi tai täyssähköauto. Toisella hankinta-ajanjaksolla 1.1.2026-31.12.2030 ympäristöystävälliseksi henkilöautoksi ja kevyeksi hyötyajoneuvoksi katsotaan 0

CO₂ g /km päästöinen ajoneuvo eli täyssähköauto. Porin osalta molemmilla hankintajaksolla ympäristöystävällisten henkilöautojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen vähimmäisosuus on 50 %, eli vähintään puolet hankittavista autoista pitää täyttää hankinta-ajanjaksolle määrätyn päästövaatimuksen.

Pori HINKU- kuntana tulee ajoneuvohankinnoissa aina tavoitella mahdollisimman ympäristöystävällisen lataushybridin tai täyssähköauton hankintaa. Normaalin polttomoottoriauton hankinta tulee kyseeseen vain tilanteissa, joissa käyttötarkoitukseen lataushybridi tai täyssähköauto ei sovellu. Merkittävä kaupungin ajoneuvojen päästövähennys saavutetaan, kun käytössä olevia polttomoottoriautoja korvataan voimakkaasti ympäristöystävillä autoilla. Tämä on asia, johon ajoneuvohankinnoissa tulee ensisijaisesti panostaa. KH:n päätöksellä (§ 643/25.11.2019) autot hankitaan omaan omistukseen, mutta joissain poikkeavissa tilanteissa on järkevää hankkia auto huoltoleasingsopimuksella tai vuokraamalla.